

Nr 70.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj av fastigheten Djurö 1³¹ i Djurö socken av Stockholms län; given Stockholms slott den 3 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld:

Den inom Djurö socken av Stockholms län belägna, kronan tillhöriga fastigheten Djurö 1³¹ eller Klockaruddsholmen är från och med den 1 april 1934 mot en årlig avgift av 25 kronor på fem års tid upplåten till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj, som är en underavdelning av Sveriges frivilliga motorbåtskår.

Sedan kommandanten i Vaxholms fästning hos marinförvaltningen föreslagit, att vissa till fästningen hörande fastigheter, däribland Klockaruddsholmen, skulle såsom numera för fästningen obehövliga försäljas, har *marinförvaltningen* i underdånig skrivelse den 20 december 1937, såvitt nu är i fråga, framhållit, att det med hänsyn till den för sjö- och kustförsvaret synnerligen gagnande verksamhet, som Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj bedreves, syntes ämbetsverket rimligt, att flottiljen finge förvärva nämnda holme för det pris kronan en gång erlagt för densamma eller 1,000 kronor, oaktat holmen nu saluvärderats till 4,000 kronor; och hemställde ämbetsverket i anslutning därtill, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, bland annat, dels att Klockaruddsholmen finge försäljas på villkor, som av Kungl. Maj:t fastställdes, dels ock att de medel, som härigenom inflöte, enligt Kungl. Maj:ts bestämmande finge användas till fortifikatoriska anordningar i Stockholms skärgård.

Innan marinförvaltningen till Kungl. Maj:t avlät sin förenämnda skrivelse, hade ämbetsverket i ärendet samrått med, bland andra myndigheter, dåvarande *chefen för marinstaben*, vilken — under hänvisning till ett av styrelsen för Sveriges frivilliga motorbåtskår den 20 april 1937 dagtecknat, till marinstabschefen avgivet utlåtande — i yttrande den 26 april 1937 tillstyrkte, att Klockaruddsholmen finge överlätas till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj på någotdera av de sätt, som i utlåtandet föreslagits.

I sitt berörda utlåtande den 20 april 1937 hade *styrelsen för Sveriges frivilliga motorbåtskår* till en början erinrat, att enligt gällande reglemente för kåren lokaler m. m. för kårens verksamhet under fredstjänstgöring finge tillhandahållas genom kronans försorg, allt i den mån tillgången det medgäve. Avsikten med denna bestämmelse syntes enligt styrelsens förmenande otvivelaktigt vara att från kronans sida i möjligaste mån söka underlätta det frivilliga försvarsarbete, som bedreves inom kåren. Genom tillkomsten av en replipunkt för Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj å Klockaruddsholmen hade också denna flottiljs arbete i hög grad befrämjats. De byggnader m. m. (en plåtbarack under plåttak, 4 lägerhyddor under papptak och en brygga), som genom kronans försorg uppförts å holmen, hade vid tiden för densammas utarrenderande till flottiljen befunnit sig i ett synnerligen bristfälligt skick. För att avhjälpa dessa brister och i övrigt å holmen skapa en god replipunkt för sina övningar m. m. hade flottiljen åsamkat sig kostnader på omkring 6,500 kronor. Det syntes under sådana förhållanden icke kunna anses skäligen att för holmens överlåtande å den av kronan sanktionerade frivilliga försvarssammanslutning, som motorbåtsflottiljen utgjorde, betinga sig det pris av 4,000 kronor, vartill holmen saluvärderats. Med stöd av vad sålunda anförts och i anslutning till önskemål, som motorbåtsflottiljen i skrivelse till motorbåtskårens styrelse den 7 april 1937 genom sin chef uttalat, föreslog styrelsen, att holmen utan ersättning överlämnades till motorbåtsflottiljen att med full nyttjanderätt disponeras så länge flottiljen existerade och med skyldighet för densamma att återställa holmen till kronan vid flottiljens eventuella upp-

lösande, eller ock, därest ett överlämnande på nyss angivna villkor icke skulle kunna ske, att holmen överlätes på motorbåtsflottiljen med full äganderätt och mot en köpeskilling av 1,000 kronor eller samma belopp, som det vilket av kronan erlades vid holmens förvärvande.

Fritidsutredningen har den 3 februari 1938 avgivit utlåtande i ärendet och därvid i fråga om Klockaruddsholmen framhållit, att denna vore belägen inom ett område, som enligt fritidsutredningens förmenande ostridigt hade eminent betydelse ur rekreationssynpunkt, särskilt för huvudstadens befolkning, men vars väsentliga natur- och rekreativvärden samtidigt i oroväckande grad hotades av snabb och planlös exploatering. Emellertid hade fritidsutredningen från sina synpunkter icke något att erinra mot att Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj enligt önskan antingen utan kostnad finge disponera holmen eller eventuellt köpa den för samma belopp som kronan en gång erlagt för dess förvärvande, men fritidsutredningen ville i likhet med styrelsen för Sveriges frivilliga motorbåtskår förorda det förstnämnda alternativet, enligt vilket holmen vid motorbåtsflottiljens eventuella upplösning komme att återgå till kronan. För den händelse försäljning av holmen likväl syntes böra äga rum, borde det ske endast under tillfredsställande garanti för att dess väsentliga natur- och rekreativvärden komme att bevaras, varför återköpsrätt syntes böra förbehållas kronan för den händelse området skulle börja användas för annat ändamål än det av motorbåtsflottiljen vid köpet avsedda.

Med anledning av vad fritidsutredningen anført har *marinförvaltningen den 1 april 1938* ånyo yttrat sig i ärendet och därvid i fråga om Klockaruddsholmen framhållit, att fritidsutredningen icke syntes hava något att i princip erinra mot att holmen försålles till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj, därest blott återköpsrätt förbehölles kronan för det fall området skulle börja användas för annat än avsett ändamål. Marinförvaltningen, som icke hade något emot en sådan bestämmelse vid ett blivande köp, vidhölle sålunda sin framställning om områdets försäljning.

Den kronan tillhöriga, till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj utarrenderade Klockaruddsholmen är belägen i Brevikssundet omkring 1.5 kilometer sydväst om Djurö kyrka. Holmen omfattar en areal av 1 hektar. Enligt en genom domänstyrelsens försorg den 31 augusti 1937 verkställd värdering är fastigheten med därå befintliga anläggningar taxeringsvärderad till 1,000 kronor och saluvärderad till 5,000 kronor, från vilket belopp dock borde dragas värdet av utav flottiljen verkställda förbättringar och anläggningar med 1,000 kronor. Arrendevärdet har beräknats till 200 kronor. Holmen, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 18 februari 1916 av kronan förvärfvats för en köpeskilling av 1,000 kronor, har numera, sedan Vaxholms fästnings försvarsanstalter utflyttats till det yttre havsbandet, förlorat sin betydelse ur försvarssynpunkt. Å andra sidan torde holmen höra till de skärgårdsområden, som äga betydelse ur natur- och rekreationssynpunkt. Det oaktat har fritidsutredningen förklarats sig ur sina synpunkter icke hava något att erinra mot att holmen alltjämt upplåtes åt Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj,

*Departements-
chefen.*

som önskar tillförsäkra sig besittningsrätten till holmen jämväl i fortsättningen. Då motorbåtsflottiljen är en organisation med direkt uppgift att tjäna försvarsväsendets intressen, anser jag starka skäl tala för att flottiljen beredes möjlighet att jämväl i fortsättningen oinskränkt disponera nämnda holme. Med hänsyn till att flottiljen redan nedlagt och har för avsikt att ytterligare nedlägga avsevärda kostnader på holmens rationella utnyttjande, ansluter jag mig till marinförvaltningens förslag att överlåta holmen till flottiljen med äganderätt. Därvid torde emellertid — såsom fritidsutredningen föreslagit — kronan böra förbehålla sig återköpsrätt, för den händelse flottiljen skulle upplösas eller få annat syfte än vad den för närvarande har; och torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med försäljningen bestämma de närmare grunderna för återköpsrätten.

Vad beträffar köpeskillingen har densamma av marinförvaltningen föreslagits till 1,000 kronor, d. v. s. allenast en fjärdedel av det holmen vid värdering åsatta nettosaluvärdet. Med hänsyn till de kostnader, som av flottiljen redan nedlagts och väntas komma att nedläggas å holmen, och då flottiljens verksamhet tjänar ett allmännyttigt ändamål, finner jag mig likväl böra tillstyrka, att köpeskillingen bestämmes till nämnda belopp, med skyldighet dock för flottiljen att svara för samtliga med fånget förenade kostnader. Därvid har jag även tagit hänsyn till den omständigheten, att med försäljningen bör förenas återköpsrätt för kronan. I överensstämmelse med hittills tillämpad praxis läser — oavsett den ändring därutinnan som kan bliva en följd av den planerade omläggningen av redovisningen av försvarsväsendets fastigheter — den för ifrågavarande fastighet inflytande köpeskillingen böra tillgodoföras reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att fastigheten Djurö 1³¹ i Djurö socken av Stockholms län må försälas till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj för en köpeskillning av 1,000 kronor med återköpsrätt för kronan enligt grunder, som vid försäljningen må bestämmas av Kungl. Maj:t, och på villkor i övrigt, att köparen ensam vidkännes samtliga med fånget förenade kostnader, samt

att inflytande köpeskillning må tillgodoföras reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Christianson.